

CELOŽIVOTNÍ VZDĚLÁVÁNÍ KNIHOVNÍKŮ

MGR. ROMAN GIEBISCH, PH.D.

NÁRODNÍ KNIHOVNA ČR

KNIIHOVNICKÉ ŠKOLY

- V ČR je v současné době možné studovat knihovnictví na třinácti středních a dvou vyšších odborných školách a dále na čtyřech vysokoškolských pracovištích.
- Upozorňujeme, že ne všechny (především střední) školy do daného oboru přijímají studenty každý rok.
- Aktuální informace jsou zveřejňovány na webových stránkách jednotlivých škol.

STŘEDNÍ ŠKOLY

Kraj

Hl. m. Praha

Hl. m. Praha

Hl. m. Praha

Hl. m. Praha

Jihočeský kraj

Jihomoravský kraj

Karlovarský kraj

Královéhradecký kraj

Olomoucký kraj

Pardubický kraj

Plzeňský kraj

Středočeský kraj

Zlínský kraj

Název školy

[Gymnázium, Střední odborná škola, Základní škola a Mateřská škola pro sluchově postižené, Praha 2, Ječná 27](#)

[Střední odborná škola pro administrativu Evropské unie, Praha 9, Lipí 1911](#)

[Střední škola knižní kultury, o.p.s.](#)

[Střední škola designu a umění, knižní kultury a ekonomiky Náhorní](#)

[Střední škola obchodu, služeb a řemesel a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky, Tábor, Bydlišského 2474](#)

[Obchodní akademie, Střední odborná škola knihovnická a Vyšší odborná škola Brno, příspěvková organizace](#)

[Střední škola živnostenská Sokolov, příspěvková organizace](#)

[Střední průmyslová škola, Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, Hradec Králové](#)

[Střední odborná škola Olomouc spol. s r.o.](#)

[Gymnázium, Moravská Třebová, Svitavská 310](#)

[Střední průmyslová škola strojnická a Střední odborná škola profesora Švejcara, Plzeň, Klatovská 109](#)

[Integrovaná střední škola, Mladá Boleslav, Na Karmeli 206](#)

[Střední odborná škola Luhačovice](#)

VYŠŠÍ ODBORNÉ ŠKOLY

Kraj

Hl. m. Praha

Jihomoravský kraj

Škola

Vyšší odborná škola informačních studií a Střední škola elektrotechniky, multimédií a informatiky

Obchodní akademie, Střední odborná škola knihovnická a Vyšší odborná škola Brno, příspěvková organizace

VYSOKÉ ŠKOLY

Kraj

Hl. m. Praha

Jihomoravský kraj

Moravskoslezský kraj

Moravskoslezský kraj

Škola

Ústav informačních studií a knihovnictví na
Filozofické fakultě Univerzity Karlovy

Kabinet informačních studií a knihovnictví na
Filozofické fakultě Masarykovy univerzity

Ústav bohemistiky a knihovnictví na
Přírodovědecko-filozofické fakultě Slezské
univerzity v Opavě

Ústav informatiky na Přírodovědecko-filozofické
fakultě Slezské univerzity v Opavě

DALŠÍ VZDĚLÁVÁNÍ

- **Koncepce Celoživotního vzdělávání knihovníků** (schváleno Ústřední knihovnickou radou ČR na 38. zasedání dne 5. 12. 2016)

DOPLNĚNÍ (ZMĚNA) KVALIFIKACE - Cíl: Do 15 let dosáhnout plné kvalifikovanosti na odborných knihovnických místech

OBNOVOVÁNÍ KVALIFIKACE - Cíl: Dlouhodobě udržet, resp. obnovovat odbornou kvalifikaci na odborných knihovnických místech

PROHLUBOVÁNÍ A ROZŠIŘOVÁNÍ KVALIFIKACE - Cíl: Zajistit a garantovat kvalitu specializačního vzdělávání pro knihovnické profese, jeho úplnost, aktuálnost a začlenění do systému CŽV

ZVYŠOVÁNÍ KVALIFIKACE - Cíl: Udržet kombinované formy vysokoškolského studia na bakalářské i magisterské úrovni na všech oborových vysokých školách a ovlivnit vysokoškolské oborové studijní programy tak, aby respektovaly požadavky praxe

DOPLNĚNÍ (ZMĚNA) KVALIFIKACE

- Připravit jednotný obsah kurzů pro středoškolské pozice
- Připravit jednotný obsah kurzů pro pozice VOŠ a Bc.
- Připravit jednotný obsah kurzů pro vysokoškolské pozice
- Připravit potřebné e-learningové moduly studia
- Zahájit pořádání face-to-face kurzů
- Doplnit požadavek rekvalifikace, resp. certifikované zkoušky NSK do NSP jako kvalifikační požadavek odborné komunity
- Zavést povinné dvacetihodinové školení pro veškerý personál knihoven na úrovni THP

OBNOVOVÁNÍ KVALIFIKACE

- Zpracovat systém inovačních kurzů pro jednotlivé specializace
- Zpracovat obsahy inovačních kurzů na léta 2017 – 2020
- Zahájit inovační kurzy

PROHLUBOVÁNÍ A ROZŠIŘOVÁNÍ KVALIFIKACE

- Vytvořit a v intervalu 4 – 5 let pravidelně aktualizovat strukturu akreditovaných specializačních kurzů pro jednotlivé knihovnické pozice
- Vytvořit systém garance kvality těchto kurzů
- Spustit akreditované kurzy v systému

ZVYŠOVÁNÍ KVALIFIKACE

- Konstituovat společný koncepční orgán knihoven a oborových škol
- Iniciovat změny oborových kurikulí dle požadavků praxe
- Iniciovat vznik kurzů CŽV, zejména specializačních, na oborových školách

REKVALIFIKAČNÍ KURZY

- Rekvalifikační kurzy (kurzy pro knihovnické pozice z [Národní soustavy povolání](#)) pořádají:
- [Knihovnický institut Národní knihovny ČR](#),
- [Moravská zemská knihovna](#),
- [Knihovna Jiřího Mahena v Brně](#),
- Moravskoslezská vědecká knihovna v Ostravě /zatím bez bližších informací/

DALŠÍ VZDĚLÁVACÍ AKCE

- Vzdělávací akce pro knihovníky pořádají také krajské knihovny, viz jejich stránky věnované vzdělávání:
- [Jihočeská vědecká knihovna v Českých Budějovicích,](#)
- [Krajská knihovna Františka Bartoše ve Zlíně,](#)
- [Krajská knihovna Karlovy Vary,](#)
- [Krajská knihovna v Pardubicích,](#)
- [Krajská knihovna Vysočiny,](#)
- [Krajská vědecká knihovna v Liberci,](#)
- [Městská knihovna v Praze,](#)
- [Moravská zemská knihovna,](#)
- [Moravskoslezská vědecká knihovna v Ostravě,](#)
- [Severočeská vědecká knihovna v Ústí nad Labem,](#)
- [Středočeská vědecká knihovna v Kladně,](#)
- [Studijní a vědecká knihovna Plzeňského kraje](#)
- [Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové,](#)
- [Vědecká knihovna v Olomouci.](#)

DALŠÍ VZDĚLÁVACÍ AKCE

- Z ústředních specializovaných knihoven se oblastí vzdělávání zabývají zejména:
- [Národní lékařská knihovna,](#)
- [Národní technická knihovna.](#)

DALŠÍ VZDĚLÁVACÍ AKCE

- Vzdělávací akce pořádají také [knihovnické spolky a sdružení](#) a již zmiňovaný [Knihovnický institut](#) Národní knihovny ČR.
- Akce jsou obvykle zařazovány i do [Seznamu plánovaných akcí](#) na webu [Svazu knihovníků a informačních pracovníků ČR](#) (SKIP).
- Pozvánky na vzdělávací akce jsou rovněž zasílány do knihovnických elektronických konferencí – do konference [Knihovna](#) i do dalších konferencí, viz především [server ČVUT](#) (některé konference jsou však pouze interní).

SAMOSTUDIUM

- Pro **samostudium** je možné využít zdroje doporučené v přehledu [Studijní texty a e-learning](#). Najdete v něm mj. upozornění na:
- web [Studijní pomůcky pro knihovníky](#),
- e-learningové kurzy dostupné na [serveru Univerzity Karlovy](#) (jedná se o kurzy Národní knihovny ČR a Národní lékařské knihovny) a na [serveru kurzy.knihovna.cz](#) (server spravuje Moravská zemská knihovna, kurzy připravilo více institucí),
- na základní [příručku pro knihovníky](#) z dílny Moravské zemské knihovny,
- na příručku [Knihovnické minimum](#) připravenou Krajskou knihovnou Františka Bartoše ve Zlíně.

NEPŘEHLÉDNĚTE

- Zájemci o problematiku vzdělávání se také mohou přihlásit do [elektronické konference Vzdělávání](#), která byla založena v březnu 2018, popř. se zapojit do činnosti [Sekce vzdělávání SKIP](#).
- Doporučení týkající se vzdělávání budou začleněna i do příručky o personální práci v knihovnách (zatím v přípravě).
- Přehled o vzdělanostní struktuře pracovníků knihoven v ČR je k dispozici v [analýzách mzdové, věkové a vzdělanostní struktury pracovníků knihoven v ČR](#) (nejnovější analýza se vztahuje k roku 2016).

E-LEARNING V ČESKÝCH KNIHOVNÁCH

- Vzdělávání pracovníků knihoven je podporováno mj. z programu VISK 2 (<http://visk.nkp.cz/visk-2>)
- E-learningové projekty v rámci tohoto programu jsou realizovány již více než deset let
- Za období let 2006 až 2016 bylo realizováno celkem 17 e-learningových projektů
- V roce 2017 jsou realizovány další dva e-learningové projekty (Moravská zemská knihovna, Národní lékařská knihovna)

ŽADATELÉ O DOTACI

- Kabinet informačních studií a knihovnictví FF MU KISK FF MU I
- Moravská zemská knihovna MZK 3
- Moravskoslezská vědecká knihovna v Ostravě MSVK I
- Národní knihovna ČR NK ČR 4
- Národní lékařská knihovna NLK 5
- Ústav informačních studií a knihovnictví FF UK ÚISK FF UK 2
- Vysoké učení technické VUT I Celkem 17

POUŽITÉ SOFTWAREOVÉ ŘEŠENÍ

- Všechny dále uváděné kurzy jsou zpřístupňovány v systému Moodle:
- Open source (licence GPL)
- Web projektu Moodle: <https://moodle.org/>

KISK FF MU (VÝBĚR) – NEJVÍCE ELEARNINGOVÝCH KURZŮ

- Autorský zákon v kontextu školního prostředí
- Kurz základů knihovnické angličtiny (eLKA) 2010
- Kurz knihovnické angličtiny pro pokročilé
- Architektura a zařizování knihoven
- Citace pro knihovníky 2012
- Fantastika v současné české literatuře 2014
- Kurz počítačové gramotnosti 2013
- Informační bezpečnost 2013
- Nástroje pro on-line výzkumy 2013
- Využití webinářů v knihovnách 2013
- Designové myšlení pro knihovníky 2013
- Citační kurz projektu e:citace 2013

TYPY ELEARNINGOVÝCH KURZŮ

- V kurzech pořádaných MZK, MSVK a NLK je vždy přítomen tutor (učitel)
- V případě KISK FF MU je tutor přítomen pouze u některých kurzů
- Kurzy NK ČR jsou bez tutorů

VZDĚLÁVEJME SE SYSTEMATICKY

- Dílna Vzdělávejme se systematicky se uskutečnila v NK ČR a zúčastnili se jí zástupci sedmi knihoven. Výsledkem byla formulace seznamu deseti kroků usnadňujících zavedení systematického vzdělávání pracovníků knihoven. Tytéž knihovny byly letos po cca roce a půl od doby konání dílny osloveny, aby podle deseti kroků zhodnotily svůj pokrok v oblasti zvyšování systematičnosti vzdělávání svých pracovníků.
- Cílem workshopu Na konferenci KS 2018 bude **identifikovat největší problémy v oblasti dalšího vzdělávání knihovníků v ČR a navrhnout způsob jejich řešení.** Závěry, ke kterým účastníci workshopu dospějí, využije Sekce vzdělávání SKIP jako podklad pro svou další práci.

VZDĚLÁVEJME SE SYSTEMATICKY

- Vytvořit a pravidelně aktualizovat **popisy pracovních pozic**
- Vytvořit a pravidelně aktualizovat **kompetenční profily** pro jednotlivé pracovní pozice
- Zpracovat pro jednotlivé zaměstnance **plány osobního rozvoje**
- **Provázat** kompetenční profil s plánem osobního rozvoje
- Stanovit **priority** (rozlišit povinná a doporučená školení) a minimální **rozsah** školení
- Formalizovat **adaptační proces** včetně zpětné vazby
- **Evidovat účast** na školeních v elektronické podobě
- Sjednotit způsob **předávání poznatků** ze školení ostatním pracovníkům
- Zakotvit vztah vzdělávání k **odměňování**
- Zajistit dostatečné **financování**

KROKY, KTERÉ SE DAŘÍ REALIZOVAT **VELMI DOBŘE**:

- Vytvořit a pravidelně aktualizovat popisy pracovních pozic
- Evidovat účast na školeních v elektronické podobě
- Sjednotit způsob předávání poznatků ze školení ostatním pracovníkům
- Zajistit dostatečné financování

KROKY, KTERÉ SE DAŘÍ **REALIZOVAT ČÁSTEČNĚ:**

- Vytvořit a pravidelně aktualizovat kompetenční profily pro jednotlivé pracovní pozice
- Stanovit priority (rozlišit povinná a doporučená školení) a minimální rozsah školení
- Zakotvit vztah vzdělávání k odměňování

KROKY, KTERÉ SE ZATÍM **PŘÍLIŠ NEDAŘÍ** REALIZOVAT:

- Zpracovat pro jednotlivé zaměstnance plány osobního rozvoje
- Provázat kompetenční profil s plánem osobního rozvoje
- Formalizovat adaptační proces včetně zpětné vazby

STANDARD PRO VZDĚLÁVÁNÍ KNIHOVNÍKŮ

- Profesionální pracovník – 48 hodin ročně
- Pracovník v neprofesionální knihovně – 8 hodin ročně

ZAPOJTE SE DO AKTIVIT SEKCE VZDĚLÁVÁNÍ SKIP

s **k** **i** **p**